

Katedra Traumatologii i Medycyny Ratunkowej
Uniwersytet Medyczny w Lublinie
20-081 Lublin, ul. Staszica 16, ☎ i fax:(0-81)532 18 54
Kierownik Katedry:
Prof. dr hab. n. med. Adam Nogalski
e-mail:adam.nogalski@umlub.pl

Lublin 23 kwietnia 2024r.

Prof. dr hab. n. med. Adam Nogalski
Kierownik Katedry Traumatologii i Medycyny Ratunkowej
Uniwersytet Medyczny w Lublinie

*Ocena rozprawy doktorskiej lek. med. Mariusza Mioduskiego zatytułowanej:
„Koncepcja epileptycznego łańcucha przeżycia”.*

Zgodnie z uchwałą Komisji doktorskiej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 1. 03. 2024r, wybrany do zrecenzowania rozprawy doktorskiej lek. med. Mariusza Mioduskiego, której promotorem jest Prof. dr hab. n. med. Jerzy Robert Ładny, przedstawiam swoją ocenę pracy.

Światowa Organizacja Zdrowia szacuje, że ok 50 milionów ludzi na świecie cierpi na epilepsję, co powoduje że jest ona jedną z najczęściej występujących chorób neurologicznych. Określono, że rocznie na całym świecie, padaczkę rozpoznaje się u ok. 2,4 mln osób. Przyjmuje się, że 6 na 10 chorych cierpi na idiopatyczną postać tej choroby, w której na współczesnym poziomie wiedzy medycznej nie potrafimy wskazać żadnej rozpoznawalnej przyczyny lub jej etiopatogeneza jest wieloczynnikowa.

Manifestacją kliniczną tej jednostki chorobowej są występujące nagle napady drgawkowe z zaburzeniami przytomności, które pojawiają się najczęściej w warunkach przedszpitalnych, co powoduje, że w proces leczenia chorych z epilepsją zaangażowane są systemy ratownictwa medycznego.

Optymalizacja zasad postępowania na etapie przedszpitalnym i zakresu działań diagnostyczno-leczniczych w szpitalnym oddziale ratunkowym nadal stanowi przedmiot dyskusji w środowiskach naukowych zajmujących się badaniami tej tematyki.

Dlatego tak cenne są nowatorskie opracowania naukowe poruszające te zagadnienia. Takim właśnie opracowaniem jest dysertacja doktorska lek. med. Mariusza Mioduskiego.

Przedmiotem rozprawy doktorskiej lek. med. Mariusza Mioduskiego jest analiza interwencji zespołów ratownictwa medycznego dysponowanych do pacjentów, u których wystąpiły drgawki, na podstawie której doktorant próbuje usystematyzować sposób postępowania u pacjenta z drgawkami na poszczególnych etapach udzielania pomocy medycznej.

Przedstawiona mi do oceny rozprawa doktorska lek. med. Mariusza Mioduskiego jest w formie oprawionego wydruku komputerowego i ma układ typowy dla tego typu opracowań. Rozprawa liczy 123 strony i podzielona jest na 5 głównych rozdziałów: wstęp, cel pracy, metodologia badań, wyniki badań, dyskusja, wnioski. Dalszą część pracy stanowią: streszczenie w języku polskim i angielskim, bibliografia w postaci 156 pozycji obejmujących publikacje i akty prawne. Tekst pracy uzupełniają spis tabel, spis rycin wykaz skrótów pojawiających się w tekście pracy oraz 2 załączniki.

W pierwszym, bardzo obszernym, liczącym 51 stron rozdziale pracy zatytułowanym „Wstęp” Autor przedstawia w czterech umiejętnie dobranych pod względem treści podrozdziałach rys historyczny, funkcjonowanie systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w Polsce, etiopatogenezę i patofizjologię epilepsji, oraz współczesną koncepcję łańcucha przeżycia wykorzystywana w polskim systemie ochrony zdrowia. W wyniku analizy i cytowania dobrze dobranego, aktualnego piśmiennictwa, zagadnienia przedstawione we wstępie, w sposób wyczerpujący opisują merytorycznie kontekst prowadzenia własnych badań Autora.

Poszczególne zagadnienia Autor opisuje w sposób zwięzły z zarazem dokładny i interesujący dla czytelnika. Wykazuje się On także dogłębną znajomością najnowszego piśmiennictwa naukowego z zakresu omawianej problematyki jak również potwierdza swoją wiedzę praktyczną wynikającą z doświadczeń własnych nabytych w trakcie pracy z pacjentami.

W kolejnym, rozdziale zatytułowanym „Cel pracy” lek. med. Mariusz Mioduski przedstawił zasadniczy cel badań, którym była analiza interwencji zespołów ratownictwa medycznego u pacjentów, u których wystąpiły drgawki oraz stworzenie autorskiej koncepcji epileptycznego łańcucha przeżycia. Zasadniczy cel pracy został uzupełniony o cele szczegółowe w liczbie ośmiu odzwierciedlające problemy badawcze określone w temacie niniejszej dysertacji.

W tej części dysertacji Autor określił główną hipotezę badawczą oraz osiem hipotez szczegółowych.

Sformułowane przez Doktoranta cele szczegółowe są konsekwentnie realizowane w dalszych częściach dysertacji i weryfikują postawione przez badacza hipotezy badawcze.

W rozdziale „**Metodologia badań**” Doktorant w pierwszym podrozdziale opisuje dwa etapy organizacji i prowadzenia swoich badań. W podrozdziale drugim Autor opisuje zastosowane w pracy metody retrospektywnej analizy danych medycznych pacjentów leczonych przez zespoły Ratownictwa medycznego SP ZOZ RM- Meditrans Stacji Pogotowia Ratunkowego w Siedlcach i Mazowieckim Szpitalu Wojewódzkim w Siedlcach w okresie od 1.01. 2020r do 31. 12. 2021r.

Doktorant szczegółowo prezentuje grupę 853 chorych, których dokumentacja medyczna wskazywała na interwencje związane z epizodem drgawkowym i stanowiła przedmiot analiz w dalszych częściach pracy.

W rozdziale tym Autor przedstawił również metody badawcze, które posłużyły do analiz porównawczych prezentowanych w wynikach badań. Rozdział ten kończy prezentacja odpowiednio dobranych i zastosowanych w pracy metod analizy statystycznej.

Kolejny rozdział stanowią „**Wyniki**” w którym na 23 stronach lek. med. Mariusz Mioduski konsekwentnie analizuje zależności statystyczne wybranych parametrów analizowanej grupy pacjentów opisanych w metodyce pracy. W rozdziale tym Doktorant przedstawia wyniki analiz statystycznych poszczególnych problemów badawczych założonych w celu zasadniczym i celach szczegółowych niniejszej dysertacji. Wyniki prowadzonych badań przedstawione są w formie czytelnych 23 tabel opatrzonych komentarzami Doktoranta, które podkreślają najistotniejsze zależności prezentowanych wyników, co ułatwia czytelnikowi śledzenie toku prowadzonych analiz.

W rozdziale pt. „**Dyskusja**” lek. med. Mariusz Mioduski omawia problemy związane z coraz lepiej udokumentowaną w piśmiennictwie potrzebą usystematyzowania zasad postępowania z pacjentami, u których wystąpił napad drgawkowy zarówno na etapie przedszpitalnym jak i szpitalnym, która może mieć wpływ na rokowania w zakresie przeżycia i wyniki leczenia w tej grupie chorych.

Zagadnienia omawiane w rozdziale dyskusja ukierunkowane są na autorską interpretację uzyskanych wyników badań ze szczególnym uwzględnieniem analizowanych w pracy parametrów oraz porównania własnych wyników z rezultatami prezentowanymi przez innych autorów. Wyniki swoich badań lek. med. Mariusz Mioduski konfrontuje głównie z autorami publikacji zagranicznych, gdyż jak dotąd niewiele jest opracowań polskich, dotyczących szczegółowych analiz tej tematyki badań, co niezbicie wskazuje na nowatorski charakter niniejszej dysertacji. Autor wykazuje przy tym nie tylko rozległą wiedzę teoretyczną

z zakresu różnych aspektów organizacji leczenia pacjentów po wystąpieniu epizodu drgawkowego. To wszystko pozwala Autorowi na naświetlenie omawianych problemów w sposób bardzo wszechstronny i odpowiadający najnowszemu stanowi wiedzy, a przy tym praktyczny i interesujący dla czytelnika.

Rozdział „**Wnioski**” rozpoczyna się podsumowującą konkluzją Autora wskazującą, że prezentowany w dysertacji, epileptyczny łańcuch przeżycia systematyzuje sposób postępowania u pacjenta z drgawkami na wszystkich etapach udzielania pomocy medycznej.

Następnie Doktorant formułuje osiem wniosków końcowych, które stanowią podsumowanie i w sposób logiczny wypływają ze zrealizowanych przez Autora wyników badań.

Kolejne rozdziały dysertacji stanowią obszernie „**Streszczenie**” w języku polskim i angielskim, które zawierają wszystkie niezbędne informacje dotyczące całości pracy.

Materiały źródłowe przedstawione w rozdziale „**Bibliografia**” obejmują 156 aktualnych i dobrze dobranych publikacji pochodzących głównie z piśmiennictwa anglojęzycznego i krajowego. W zestawionej bibliografii Autor przyjęła formułę numeracji piśmiennictwa według kolejności pojawiania się w tekście pracy. W zdecydowanej większości pozycje piśmiennictwa zostały przedstawione zgodnie z zasadami prezentacji cytowanych prac i były odpowiednio zacytowane w tekście pracy.

Z obowiązku recenzenta pragnę przedstawić kilka uwag krytycznych, które jednak w niczym nie umniejszają wartości tej pracy:

1. Numeracja rozdziałów i podrozdziałów pracy utrudnia śledzenie toku prowadzonych analiz i z edytorskiego punktu widzenia nie ma uzasadnienia nadawanie kolejnych numerów rozdziałom 1 do 4, które w rzeczywistości stanowią podrozdziały wstępu.
2. W mojej ocenie zaburzone zostały wymagane w pracach naukowych proporcje rozdziałów wstęp i dyskusja. Zbyt obszerny wstęp (51 stron) zawiera liczne szczegóły dotyczące funkcjonowania systemu ratownictwa które z powodzeniem mogły być pominięte bez uszczerbku dla treści merytorycznej tego rozdziału. Z drugiej strony w liczącej zaledwie 6 stron dyskusja, Autor nie w pełni konfrontuje wyniki swoich badań z wynikami innych autorów.
3. Brak podania wydawnictwa w pozycjach 78 i 118 bibliografii.

4. Uchybienia interpunkcyjne i edytorskie takie jak brak lub niewłaściwe zastosowanie odpowiednich znaków interpunkcyjnych np. str. 90, niewłaściwa konstrukcja logiczna zdania np. str 96.

Przytoczone powyżej uchybienia mają jednak drugorzędne znaczenie i nie zmieniają mojej pozytywnej oceny rozprawy jako całości.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że rozprawa doktorska lek. med. Mariusza Mioduskiego jest oryginalnym osiągnięciem Autora opartym na własnym doświadczeniu i pracy badawczej oraz stanowi istotny wkład do naukowej dyskusji na temat optymalizacji zasad postępowania z pacjentami, u których wystąpiły epizody drgawkowe wymagające interwencji zespołów ratownictwa medycznego, a jej wyniki mogą znaleźć zastosowanie praktyczne w codziennej pracy lekarzy, pielęgniarek i ratowników medycznych dyżurujących w zespołach ratownictwa medycznego i szpitalnych oddziałach ratunkowych.

Rozprawa doktorska lek. med. Mariusza Mioduskiego zatytułowana: „Koncepcja epileptycznego łańcucha przeżycia” spełnia warunki określone w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023r, poz. 742)

Mam zatem zaszczyt przedstawić Senatowi Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku wniosek o dopuszczenie lek. med. Mariusza Mioduskiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Lublin 23.04.2024

Prof. dr hab. n. med. Adam Nogalski

**Kierownik Katedry Traumatologii
i Medycyny Ratunkowej
Uniwersytetu Medycznego w Lublinie**